

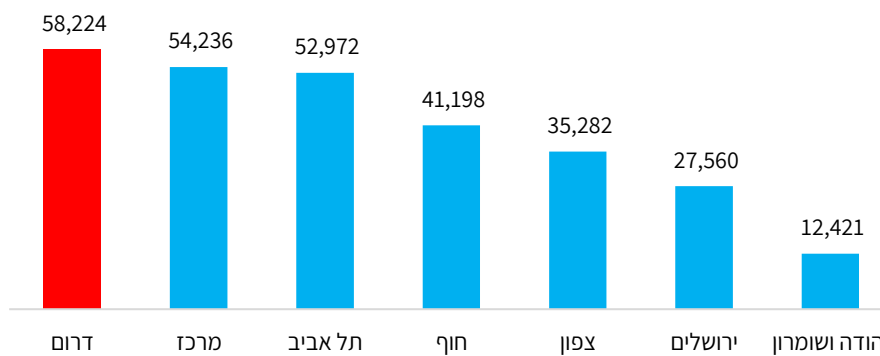
פשיעה ועבריינות באזור הדרום – נתוני רקע לדיון

לקראת דיון בנושא חיזוק הביטחון האישי של תושבי הדרום שיערך בוועדת ביטחון הפנים בראשות חברת הכנסת מירב בן ארי, להלן יוצגו נתונים על פשיעה ועבריינות בדרום הארץ. בשל לוח הזמנים הקצר לכתיבת המסמך, הנתונים מבוססים בעיקר על מקורות זמינים.

1. תיקי חקירה שנפתחו במשטרה וכתבי אישום שהוגשו בשנת 2020

להלן מוצגים נתונים על תיקים שפתחה המשטרה בשנת 2020, בפילוח לפי מחוזות.¹ מקור הנתונים שלהלן בשנתון הסטטיסטי של משטרת ישראל.² יודגש, כי מספר התיקים מושפע לא רק מהיקף העבירות בפועל אלא גם משיעורי הדיווח של הציבור ומכמות הפעילות היזומה של המשטרה. כדי להמחיש את שכיחות פתיחת התיקים במחוזות המשטרה השונים יוצג גם שקלול של נתונים אלו עם גודל האוכלוסייה בכל אחד ממחוזות המשטרה.³ נציין כי עם תיקים אלו נכללים גם תיקים שנפתחו לחשודים שאינם תושבי ישראל ואינם נכללים בנתוני האוכלוסייה במחוזות המשטרה.

מספר התיקים שנפתחו במשטרת ישראל בכל אחד מהמחוזות, 2020⁴

¹ בנתונים המוצגים לא כללנו את מחוז מג"ב של המשטרה, שאינו מחוז גיאוגרפי.

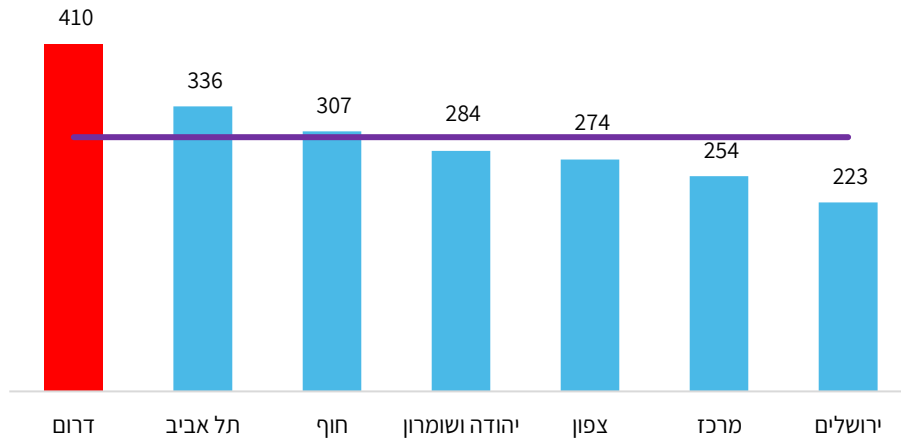
² משטרת ישראל, אגף הארגון והתכנון, מחלקת אסטרטגיה, חוליית הפקת מידע, [השנתון הסטטיסטי 2020](#), מאי 2021.

³ נתונים על גודל האוכלוסייה במחוזות המשטרה הועברו על ידי נגה ספרא, לשכת השר לביטחון הפנים, דוא"ל, 4 באוקטובר 2021.

⁴ משטרת ישראל, אגף הארגון והתכנון, מחלקת אסטרטגיה, חוליית הפקת מידע, [השנתון הסטטיסטי 2020](#), מאי 2021.

בשנת 2020 נפתחו במחוז הדרום 58,224 תיקים, שהם 21% מכלל התיקים שנפתחו במשטרת ישראל בשנה זו; מספר זה גדול בכ-4% ממספר התיקים בשנת 2019 (55,882 תיקים).⁵ להלן מוצגים נתונים אלו בשקלול עם גודל האוכלוסייה בכל אחד ממחוזות המשטרה.

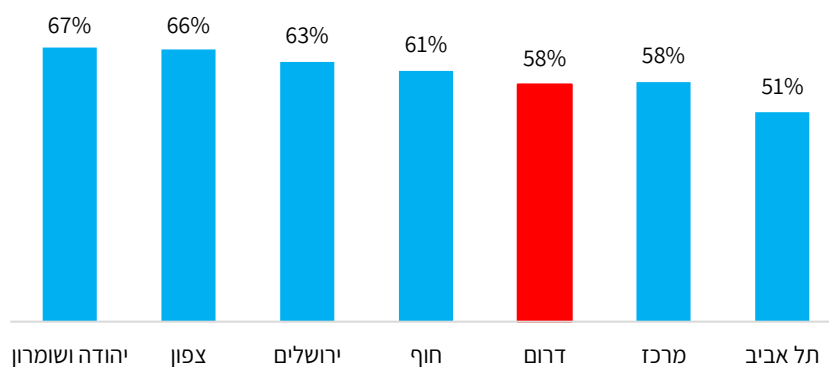
מספר התיקים שנפתחו במחוזות המשטרה (לכל 10,000 תושבים במחוז), 2020⁶

לפי נתונים אלו, במחוז הדרום מספר התיקים לכל 10,000 תושבים גדול יחסית למחוזות האחרים – 410 תיקים לכל 10,000 תושבים. הקו הסגול מציין את הנתון הארצי (שהוא 299 תיקים לכל 10,000 תושבים).

לא בכל תיקי החקירה נרשם חשוד או נילון. להלן מוצגים נתונים על שיעור התיקים שבהם נרשם חשוד או נילון (תיקים אלו מכונים במשטרה "תיקים גלויים") בפילוח לפי מחוזות המשטרה. במידה מסוימת נתונים אלו יכולים להיות אינדיקציה לאפשרות לפיענוח תיקים ולפתיחת הליך פלילי כנגד העבריינים.

שיעור התיקים הגלויים מכלל התיקים שנפתחו בכל אחד מהמחוזות, 2020⁷

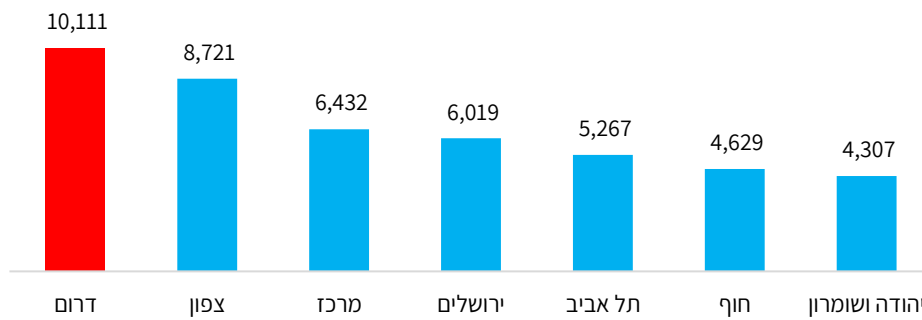
⁵ המשטרה לא פרסמה נתונים מקבילים בשנתונים הקודמים. משטרת ישראל, אגף הארגון והתכנון, מחלקת אסטרטגיה, חוליית הפקת מידע, [השנתון הסטטיסטי 2019](#), אפריל 2020.

⁶ משטרת ישראל, אגף הארגון והתכנון, מחלקת אסטרטגיה, חוליית הפקת מידע, [השנתון הסטטיסטי 2020](#), מאי 2021.

⁷ שם.

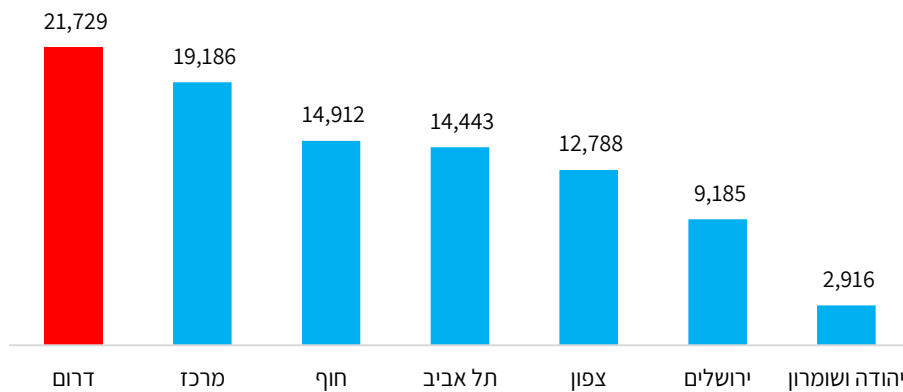
לפי הנתונים בתרשים, שיעור התיקים הגלויים במחוז הדרום הוא 58%. ייתכן ששיעור זה מושפע גם מתמהיל העבירות במחוזות השונים. בשנת 2019 היה שיעור התיקים הגלויים במחוז דרום 56%.⁸ בשנת 2020, 22% מהמעצרים הפליליים שביצעה משטרת ישראל היו במחוז דרום:

מספר המעצרים הפליליים במחוזות המשטרה, 2020⁹

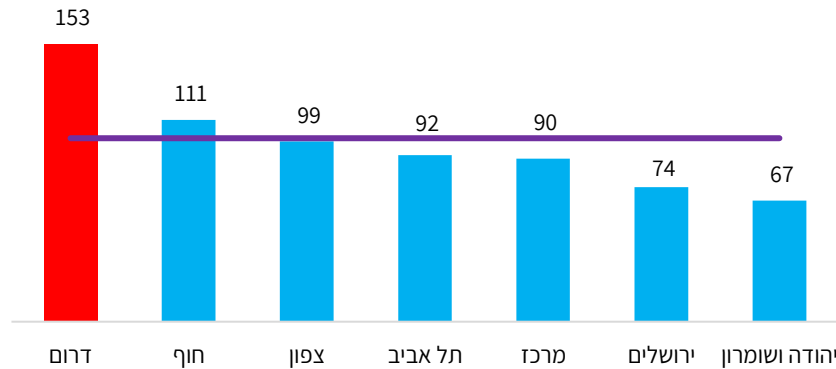
להלן מוצגים נתוני המשטרה על עבירות אלימות פיזית ואיומים, וכן שקלול הנתונים עם גודל האוכלוסייה במחוזות:

מספר עבירות אלימות פיזית ואיומים במחוזות המשטרה, 2020¹⁰

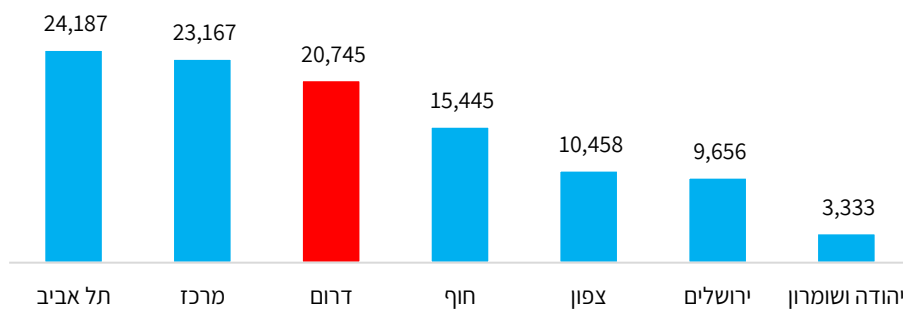
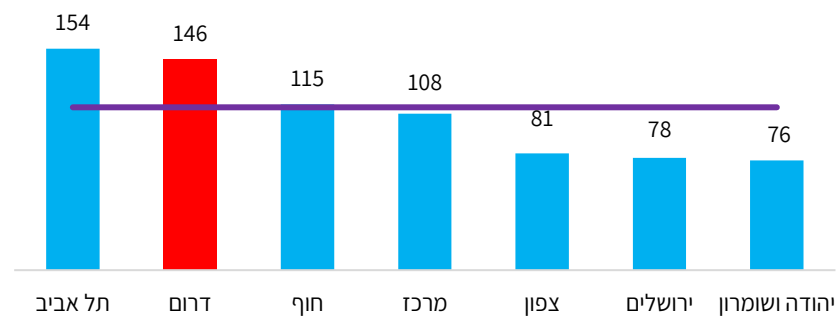
⁸ בשנת 2019 נפתחו במחוז הדרום 55,882 תיקים, ו-31,566 מהם היו תיקים גלויים. משטרת ישראל, אגף הארגון והתכנון, מחלקת אסטרטגיה, חוליית הפקת מידע, [השנתון הסטטיסטי 2019](#), אפריל 2020.

⁹ משטרת ישראל, אגף הארגון והתכנון, מחלקת אסטרטגיה, חוליית הפקת מידע, [השנתון הסטטיסטי 2020](#), מאי 2021.
¹⁰ שם.

עבירות אלימות פיזית ואיומים (לכל 10,000 תושבים) במחוזות המשטרה, 2020¹¹

לפי הנתונים בתרשימים, בשנת 2020 במחוז הדרום נעשו 23% מעבירות האלימות והאיומים בישראל. מספרן של עבירות אלו לכל 10,000 תושבים במחוז הדרום (153) גבוה יחסית לשאר המחוזות, והוא גם גדול ב-50% מהנתון הארצי (101 עבירות לכל 10,000 תושבים).

להלן מוצג ניתוח דומה של נתונים על עבירות רכוש במחוזות המשטרה.

מספר עבירות הרכוש במחוזות המשטרה, 2020¹²**עבירות רכוש (לכל 10,000 תושבים) במחוזות המשטרה, 2020¹³**

¹¹ משטרת ישראל, אגף הארגון והתכנון, מחלקת אסטרטגיה, חוליית הפקת מידע, [השנתון הסטטיסטי 2020](#), מאי 2021.

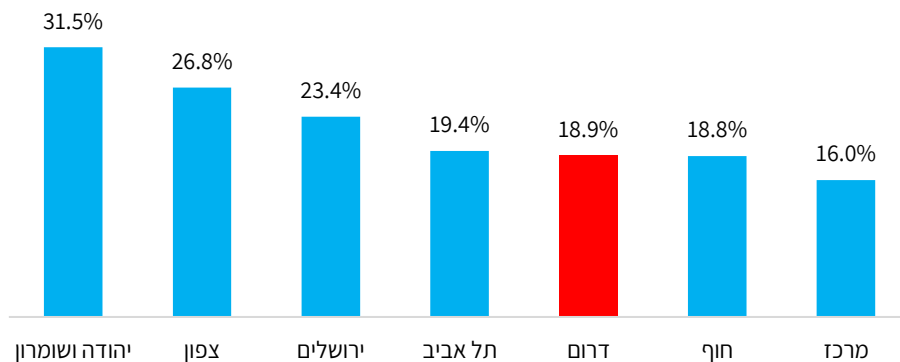
¹² ש.ם.

¹³ ש.ם.

לפי נתונים אלו, בשנת 2020 במחוז הדרום נעשו 19% מעבירות הרכוש בישראל (כאמור, במחוז הדרום נפתחו 21% מכלל התיקים בשנה זו). בשקלול עם גודל האוכלוסייה, מספר עבירות הרכוש לכל 10,000 תושבים במחוז הדרום (154) גדול ב-35% מהנתון הארצי (113 תיקים לכל 10,000 תושבים) ושני בגודלו מבין המחוזות (אחרי מחוז תל אביב).

עבירות חשיפה הן עבירות שאין בהן מתלוננים ולכן הן אינן מדווחות למשטרה; לשם גילויין נדרשת פעילות יזומה של המשטרה. עבירות החשיפה העיקריות הן עבירות סמים, שוחד, משחקים אסורים והימורים, עבירות מוסר וזנות, סחיטה, נשיאת סכין, עבירות אמצעי לחימה, סחר והחזקת רכוש גנוב ועבירות על חוק הכניסה לישראל. להלן מוצגים נתונים על עבירות אלו, והם מלמדים כי **במחוז הדרום שיעור עבירות החשיפה אינו מן הגבוהים:**

עבירות חשיפה במחוזות המשטרה, 2020¹⁴

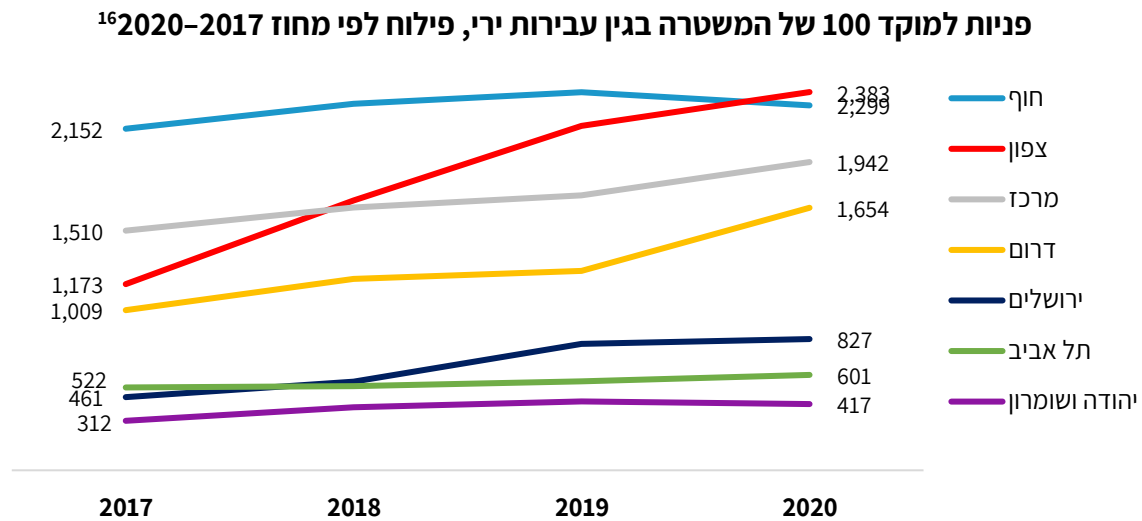

2. נתונים על עבירות נשק

להלן מוצגים כמה נתונים על עבירות נשק בפילוח לפי מחוזות; חלק מהם פורסמו במסמך קודם של מרכז המחקר והמידע של הכנסת שעסק בנושא.¹⁵

ראשית מוצגים נתונים על פניות למוקד החירום 100 של המשטרה בגין עבירות ירי (ירי בשטח פתוח, ירי בחתונות וירי בשטח בנוי). פניות אלו אינן מייצגות את כלל הטיפול המשטרתי בעבירות נשק, אך הן משקפות את הממשק הראשוני שבאמצעותו פונים אזרחים למשטרה בשעת חירום.

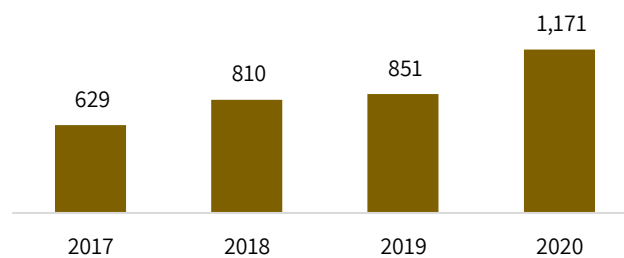
¹⁴ משטרת ישראל, אגף הארגון והתכנון, מחלקת אסטרטגיה, חוליית הפקת מידע, [השנתון הסטטיסטי 2020](#), מאי 2021.
¹⁵ נורית יכימוביץ-כהן, [עבירות נשק – נתונים והתמודדות הרשויות](#), מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 16 באוגוסט 2021.

לפי הנתונים בתרשים, בשנים 2017-2020 גדל ב-64% מספר הפניות למוקד 100 של המשטרה במחוז דרום, מ-1,009 פניות בשנת 2017 ל-1,654 בשנת 2020; חלק ניכר של הגידול נרשם בשנים 2019-2020. נציין כי גם במחוזות אחרים, ובמיוחד במחוז צפון, חל גידול במספר הפניות למוקד.¹⁷

גידול חל גם במספר תיקי חקירת עבירות הנשק שנפתחו במשטרה בשנים האחרונות. להלן מוצגים נתוני המשרד לביטחון הפנים, על תיקי עבירות נשק שנפתחו בתחנות משטרה במחוז דרום.¹⁸

תיקי עבירות נשק שנפתחו בתחנות משטרה במחוז דרום, 2017-2020¹⁹

¹⁶ נורית יכימוביץ כהן, [עבירות נשק – נתונים והתמודדות הרשויות](#), מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 16 באוגוסט 2021.

¹⁷ שם.

¹⁸ בעבירות אלו נכללות עבירות ירי כאמור לעיל; עבירות סחר בלתי חוקי בנשק, ייצורו או הברחתו; עבירות רכישת נשק, נשיאתו, החזקתו או הובלתו. בתרשים נכללו תיקים שנפתחו ביחידות החוקרות האלו: אגף חקירות דרומי, יחידת מגן נגב, ימ"ר כפרי דקל מג"ב דרום, ימ"ר לכיש, ימ"ר נגב, מרחב אילת דרום, תחנת אופקים נגב, תחנת אשדוד לכיש, תחנת אשקלון לכיש, תחנת באר שבע נגב, תחנת דימונה נגב, תחנת העיירות נגב, תחנת נתיבות נגב, תחנת ערד נגב, תחנת ערוער נגב, תחנת קריית מלאכי לכיש, תחנת קריית גת לכיש, תחנת רהט נגב, ותחנת שדרות לכיש. המשרד לביטחון הפנים, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 7 בפברואר 2021, הועברה בדוא"ל על ידי גל יונה מלשכת השר לביטחון הפנים, 11 באפריל 2021.

¹⁹ המשרד לביטחון הפנים, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 7 בפברואר 2021, הועברה בדוא"ל על ידי גל יונה מלשכת השר לביטחון הפנים, 11 באפריל 2021.

לפי הנתונים בתרשים, **בשנים אלו מספר תיקי עבירות הנשק שנפתחו בתחנות משטרה במחוז דרום כמעט הוכפל – מ-629 תיקים ל-1,171. מכלל התיקים האלו (3,461 תיקים) שני שלישים נפתחו בתחנות: העיירות (1,061 תיקים), רהט (834 תיקים) וערוער (427 תיקים).**

הערות מבקר המדינה על המשילות בנגב²⁰

באוגוסט 2021 פורסם דוח מבקר המדינה על היבטי משילות בנגב. בין היתר הוצגו בדוח מידע ונתונים המצביעים על רמה גבוהה של עבריינות ופשיעה בתחומים שונים ובהם: גביית דמי חסות (לגביהם ציין המבקר כי נתוני המשטרה אינם משקפים את מלוא היקף התופעה), אלימות, עבריינות תנועה ועבירות מס מהותיות. הדוח הציע שורת צעדים שיש לנקוט לשיפור המשילות ולהפחתת הפשיעה.

בדוח המבקר נמתחה ביקורת על כמה היבטים של טיפול הרשויות בפשיעה ובאכיפה, בין היתר על העיכוב בהקמת תחנות משטרה בנגב, נוכח האי-הקמה של התחנות שתוכננו בלקיה, חורה וכסייפה.

²⁰ מבקר המדינה, דוח שנתי א72, [היבטי משילות בנגב](#), אוגוסט 2021.